

PREZYDENT
MIASTA STOŁECZNEGO
WARSZAWY

**ZAŁOŻENIA
DO PROJEKTU
BUDŻETU MIASTA
STOŁECZNEGO
WARSZAWY
NA ROK**

2011

BEMOWO
BIAŁOLEKA
BIELANY
MOKOTÓW
OCHOTA
PRAGA POŁUDNIE
PRAGA PÓŁNOC
REMBERTÓW
ŚRÓDMIEŚCIE
TARGÓWEK
URSUS
URSYNOW
WAWER
WESOŁA
WILANÓW
WŁOCHY
WOLA
ŻOLIBÓRZ

1. WSTĘP	1
2. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA MIASTA ST. WARSZAWY W WARUNKACH OGRANICZONYCH MOŻLIWOŚCI BUDŻETOWYCH.....	1
3. ZAŁOŻENIA OGÓLNE	2
4. AKTUALNY STAN FINANSÓW M. ST. WARSZAWY	3
5. PERSPEKTYWA FINANSOWA DLA M. ST. WARSZAWY NA ROK 2011 I LATA NASTĘPNE	6
6. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA DOCHODÓW MIASTA.....	9
6.1. Dochody bieżące	10
6.2. Dochody majątkowe	14
6.2.1. Środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów UE	14
6.2.2. Inne dochody majątkowe	15
7. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA WYDATKÓW MIASTA.....	15
7.1. Założenia dotyczące wydatków bieżących.....	16
7.1.1. Główne zadania w zakresie bieżącej działalności Miasta	17
7.1.1.1. w zakresie drogownictwa i komunikacji	17
7.1.1.2. w zakresie gospodarki mieszkaniowej	18
7.1.1.3. w zakresie oświaty i edukacji.....	19
7.1.1.4. w zakresie bezpieczeństwa	22
7.1.1.5. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.....	23
7.1.1.6. w zakresie kultury fizycznej i sportu	25
7.1.1.7. w zakresie opieki społecznej	25
7.1.1.8. w zakresie ochrony zdrowia.....	27
7.1.1.9. Koszty obsługi długu i wpłata do budżetu państwa	29
7.1.2. Założenia dotyczące wydatków bieżących dzielnic	30
7.2. Założenia dotyczące wydatków majątkowych.....	30
7.2.1. Wydatki inwestycyjne ogólnomiejskie	32
7.2.1.1. w zakresie drogownictwa i transportu publicznego	32
7.2.1.2. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.....	32
7.2.1.3. w zakresie bezpieczeństwa publicznego	32
7.2.1.4. w zakresie ochrony zdrowia.....	32
7.2.1.5. w zakresie pomocy społecznej.....	33
7.2.1.6. w zakresie administracji publicznej	33
7.2.1.7. w zakresie oświaty i edukacji.....	33
7.2.2. Wydatki inwestycyjne dzielnic m. st. Warszawy	34
7.2.3. Pomoc finansowa udzielana innym jednostkom samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	35
8. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE WYNIKU BUDŻETOWEGO I POZIOMU ZADŁUŻENIA MIASTA	36

1. WSTĘP

Założenia do projektu budżetu m. st. Warszawy na rok 2011 zostały opracowane w oparciu o obowiązujące przepisy prawne, w tym w szczególności:

- ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 roku (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 z późn. zm.),
- ustawę o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 15 marca 2002 roku o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 41, poz. 361 z późn. zm.),
- statut m.st. Warszawy przyjęty uchwałą Rady m.st. Warszawy nr XXII/743/2008 z 10.01.2008 r.,
- uchwałę Rady m.st. Warszawy nr XLVII/1422/2008 z 18 grudnia 2008 r. w sprawie przekazania dzielnicom m.st. Warszawy do wykonywania niektórych zadań i kompetencji m.st. Warszawy.

2. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA MIASTA ST. WARSZAWY W WARUNKACH OGRANICZONYCH MOŻLIWOŚCI BUDŻETOWYCH

Spowolnienie tempa rozwoju gospodarczego w następstwie globalnego kryzysu finansowego i gospodarczego i jego negatywne finansowe konsekwencje wpłynęły na ograniczenie możliwości budżetowych Miasta. Pomimo obserwowanej w bieżącym roku stopniowej poprawy sytuacji przejawiającej się wzrostem aktywności w niektórych sferach gospodarki i w związku z tym korzystniejszym kształtowaniem się wskaźników makroekonomicznych w horyzoncie rocznym i wieloletnim nadal utrzymują się liczne ryzyka w zakresie perspektyw gospodarczych kraju oraz sytuacji finansowej m.st. Warszawy. Z tego powodu budżet Miasta na 2011 r. będzie kolejnym tworzonym i realizowanym w warunkach niestabilnego otoczenia Miasta. W celu zminimalizowania skutków potencjalnych ryzyk zewnętrznych oraz stworzenia warunków dla realizacji Programu Inwestycyjnego Miasta na lata 2010-2014 kontynuowane będą działania stabilizujące finanse Miasta. Działania te będą miały na względzie przeciwdziałanie nadmiernemu deficytowi budżetowemu, m.in. poprzez wykorzystywanie wszelkich możliwości w zakresie dodatkowych dochodów oraz racjonalizację i wzmożoną dyscyplinę wydatkową, w szczególności:

- kontynuowanie działań dostosowujących wydatki bieżące Miasta (z wyłączeniem wydatków obligatoryjnych związanych z obsługą długu, wpłatą do

budżetu państwa z tytułu „janosikowego”, wydatków wynikających z zawartych umów długofalowych i z innych umów, wydanych decyzji, pozwoleń, itp.) do ograniczonych możliwości dochodowych, co oznacza m.in. ograniczenie wydatków reprezentacyjnych, wydatków dotyczących ryczałtów samochodowych, delegacji służbowych itp.,

- optymalizacja dochodów z opłat i taryf,
- optymalizacja dochodów z podatków lokalnych w ramach ustawowych stawek maksymalnych,
- niezaciąganie zobowiązań, które powodowałyby przekroczenie wskaźnika 55% długu w relacji do dochodów i utrzymanie wskaźnika obsługi długu na możliwie niskim poziomie z uwagi na niepewność co do przyszłego poziomu dochodów i podwyższone ryzyko zmienności na rynkach finansowych,
- ograniczenie dofinansowania zadań niebędących zadaniami własnymi samorządu,
- maksymalizacja dochodów z tytułu sprzedaży majątku (nieruchomości, udziały w spółkach),
- maksymalizacja absorpcji środków z UE i z innych źródeł pomocowych,
- wykorzystywanie oszczędności związanych z niższymi ofertami cenowymi w stosunku do kwot zaplanowanych w budżecie w celu obniżania kosztów realizacji zadań,
- wykorzystanie alternatywnych mechanizmów finansowania zadań publicznych, w tym partnerstwa publiczno-prawnego.

3. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Podstawą konstrukcji projektu budżetu m. st. Warszawy na 2011 rok będą:

- aktualne przepisy prawne, w tym w szczególności ustawa o finansach publicznych z 27.08.2009 r. i przepisy wprowadzające tą ustawę,
- bieżący monitoring i analiza sytuacji finansowej Miasta,
- przewidywane przez Ministerstwo Finansów kierunki rozwoju sytuacji gospodarczej w kraju, w tym prognozowane parametry makroekonomiczne,
- przewidywane zmiany uwarunkowań zewnętrznych działania Miasta w kontekście pojawienia się nowych ryzyk i ich ewentualnego wpływu na dochody i wydatki Miasta na 2011 rok i w latach następnych,
- przewidywane zmiany czynników endogenicznych, w tym lokalnej polityki w zakresie podatków i opłat, kształtowania cen usług komunalnych świadczonych przez jednostki organizacyjne Miasta, zmiany dotyczące zarządzania majątkiem Miasta,
- analiza założeń pod kątem zachowania stabilności finansowej Miasta, dotyczących kształtowania się takich parametrów budżetowych jak:

- wysokość deficytu,
- wynik operacyjny rozumiany jako różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi w kontekście przepisu art. 242 nowej ustawy o finansach publicznych z 27.08.2009 r., który wprowadza zasadę bilansowania się budżetu operacyjnego począwszy od 2011 r.,
- poziom zadłużenia w aspekcie obowiązujących i przyszłych norm ostrożnościowych,
- koszty obsługi długu w kontekście wzrostu ryzyka walutowego i ryzyka stóp procentowych w związku z niestabilną sytuacją na rynkach finansowych,
- planowana absorpcja środków z Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej 2007-2013.

Ze względu na niepewność co do tempa wychodzenia ze spowolnienia gospodarczego i związane z tym ryzyko odchyłeń faktycznych poziomów wskaźników makroekonomicznych kształtujących dochody i wydatki budżetowe od wielkości prognozowanych zakłada się, że podstawą projektu budżetu na 2011 r. winny być parametry makroekonomiczne określone następującymi przedziałami:

- dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych (średnioroczna)	102,3% - 102,5%,
- dynamika realna Produktu Krajowego Brutto	103,3% - 103,5%,
- dynamika nominalna przeciętnego wynagrodzenia brutto	
w gospodarce narodowej	104,4% - 104,6%,
- dynamika przeciętnego zatrudnienia w gospodarce	100,6% - 101,3%.

Projekt budżetu m. st. Warszawy na rok 2011 będzie sporządzony w cenach bieżących.

4. AKTUALNY STAN FINANSÓW M. ST. WARSZAWY

Niekorzystne zmiany w koniunkturze gospodarczej, których symptomy pojawiły się już w IV kwartale 2008 r., negatywnie oddziałują na sytuację finansową Miasta począwszy od 2009 r. Istotnemu osłabieniu uległa dynamika dochodów własnych. W szczególności znacząco pogorszyła się wydajność tych źródeł dochodów, które są silnie zdeterminowane czynnikami makroekonomicznymi, tj. z tytułu udziału w podatkach dochodowych budżetu państwa, tj. PIT i CIT, z podatku od czynności cywilno-prawnych, ze sprzedaży majątku. Negatywny wpływ spowolnienia tempa wzrostu gospodarczego jest szczególnie odczuwalny w Warszawie ze względu na strukturę dochodów charakteryzującą się stosunkowo wysokim udziałem dochodów własnych (około 80%), z czego źródła dochodów ściśle

skorelowane z aktywnością gospodarczą stanowią przeszło połowę dochodów własnych Miasta. Najsilniej spowolnienie przełożyło się na obniżenie dochodów z udziału w podatku dochodowym od osób prawnych, następnie – na zmniejszenie dochodów z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz z podatku od czynności cywilnoprawnych. Przykładowo – na koniec maja 2010 r. dochody z CIT i PIT były niższe od zrealizowanych w analogicznym okresie ubiegłego roku po blisko 160 mln zł, z PCC o 40 mln zł. Widoczny spadek dotyczył też dochodów ze sprzedaży mienia, głównie ze względu na zamrożenie aktywności transakcyjnej na rynku nieruchomości.

Negatywny wpływ spowolnienia gospodarczego nałożył się w Warszawie na szczególnie dotkliwe dla Miasta w porównaniu z innymi jednostkami samorządowymi skutki zmian dotyczących obniżenia skali w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Ze względu na rozmiary negatywnych skutków i ich wpływu na dochody Miasta w trakcie roku budżetowego konieczna była już w 2009 r. istotna weryfikacja budżetu zmniejszająca dochody o 842,4 mln zł i dostosowująca wydatki do obniżonych możliwości dochodowych budżetu. Korekcie w stosunku do wcześniejszych prognoz podlegała też Wieloletnia Prognoza Finansowa, w tym Wieloletni Program Inwestycyjny na lata 2009-2013, w przypadku których zmniejszenia wyniosły odpowiednio o około 4,7 mld zł i o blisko 3 mld zł przy jednoczesnym wydłużeniu realizacji WPI o jeden rok.

Równolegle podjęto działania dostosowawcze polegające z jednej strony – na ograniczeniu wydatków bieżących, których wymierny obraz zaprezentowano w rozwinięciu finansowym na lata 2011-2012, zaś z drugiej strony - na ograniczeniu spadku dochodów w efekcie m.in. waloryzacji stawek podatków i opłat lokalnych, wprowadzeniu nowej polityki w zakresie gospodarowania komunalnym zasobem mieszkaniowym, w tym wzrostu stawek czynszu za mieszkania komunalne, systematycznie prowadzonej aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste, pozyskaniu ponadplanowych dochodów z UE tytułem dofinansowania projektów inwestycyjnych.

Dzięki podjętym działaniom wynik operacyjny budżetu na koniec 2009 r. traktowany jako różnica między dochodami i wydatkami bieżącymi stanowiła nadwyżka operacyjna.

Pomimo niekorzystnego wpływu czynników egzogenicznych na dochody budżetowe, utrzymany został wysoki poziom wydatków inwestycyjnych, których zagregowana wartość – 2,1 mld zł - była zbliżona do uzyskanej w roku poprzednim.

Rok budżetowy 2009 zamknął się deficytem rozumianym jako różnica między dochodami i wydatkami. Konsekwentnie prowadzone działania dostosowawcze i oszczędnościowe pozwoliły na obniżenie jego kwoty blisko o połowę w stosunku do zakładanej w budżecie.

Wskaźniki społeczno-ekonomiczne Miasta, wyniki działalności bieżącej za poprzednie lata oraz wskaźniki zadłużenia i obsługi długu znalazły odzwierciedlenie w utrzymaniu na poziomie A2 (poziom maksymalny wyznaczony ratingiem państwa) oceny wiarygodności kredytowej przyznanej przez międzynarodową Agencję Ratingową Moody's w grudniu 2009 r.

Skutki osłabienia koniunktury nadal oddziałują negatywnie na realizację planu dochodów budżetowych. Kolejna weryfikacja budżetu dotyczy końca I półrocza 2010 r. Pomimo oznak stopniowego wychodzenia ze spowolnienia i poprawy wskaźników obrazujących stan koniunktury, dochody podatkowe wykazują tendencję spadkową wobec planowanych, a także po raz pierwszy w takiej skali w stosunku do uzyskanych w analogicznym okresie ubiegłych lat. Największy ubytek dotyczy dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych, które zmniejszyły się w tym okresie o 43%. Spadek w dochodach z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych wynosi 12% i w dochodach z podatku od czynności cywilno-prawnych - o 25%. To sytuacja bez precedensu w polskim samorządzie.

Utrzymujący się od początku bieżącego roku spadkowy trend w dochodach podatkowych stanowi ryzyko dla realizacji tegorocznego planu dochodów oraz dla prognozy budżetowej na następne lata. Przewiduje się, że dochody Miasta bezpośrednio związane z koniunkturą ulegną dalszemu ograniczeniu w latach 2010-2014 w stosunku do prognoz wcześniejszych łącznie o blisko 1 mld zł.

W związku z negatywnym trendem uwarunkowań zewnętrznych oddziałujących na dochody proces wydatkowania środków budżetowych podlega w dalszym ciągu wzmożonej kontroli. Podjęte działania z zakresu dyscypliny i ograniczania wydatków bieżących przyniosą skutek w wysokości około 1,7 mld zł w najbliższych latach. Istotnym źródłem generowania oszczędności w wydatkach pozostają podobnie jak w ubiegłym roku niższe koszty realizacji zadań inwestycyjnych w wyniku konkurencji cenowej utrzymującej się na skutek gorszej koniunktury na rynku budowlanym.

Ze względu na priorytet nadany przedsięwzięciom inwestycyjnym w celu realizacji założonego na lata 2010-2014 Wieloletniego Programu Inwestycyjnego wydatki na rozwój w roku bieżącym wzrosły o około 65% w stosunku do środków zaangażowanych na ten cel w 2009 r. Zagregowana wartość wydatków majątkowych w 2010 r. wynosi blisko 3,5 mld zł i jest rekordowo wysoka w historii Miasta.

Ważnym źródłem współfinansowania wysokiego poziomu wydatków inwestycyjnych w bieżącym roku są środki bezzwrotne z UE. Planowany jest wzrost udziału środków pomocowych z UE i z innych źródeł w finansowaniu inwestycji z ok. 10% w 2009 r. do ponad 25% w 2010 r. Uzupełnieniem finansowania zwiększonych wydatków inwestycyjnych są środki zwrotne z emisji obligacji oraz kredyty pochodzące z międzynarodowych instytucji finansowych.

Finansowanie potrzeb pożyczkowych Miasta poprzez wykorzystywanie środków zwrotnych pozwala na utrzymanie wysokiej zdolności absorpcyjnej środków z UE, tj. zapewnienia finansowania wymaganego udziału własnego w projektach inwestycyjnych korzystających ze wsparcia z UE, a także umożliwia prefinansowanie inwestycji z własnych środków do momentu uzyskania refundacji wydatków.

Na koniec 2010 r. poziom zobowiązań zwrotnych wyniesie 5.318 mld zł przy wskaźniku zadłużenia na poziomie blisko 10 p.p. poniżej ustawowego limitu.

Planuje się także, że na spłatę rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach ubiegłych przeznaczonych zostanie 204.350 tys. zł.

5. PERSPEKTYWA FINANSOWA DLA M. ST. WARSZAWY NA ROK 2011 I LATA NASTĘPNE

Przewiduje się, że warunki zewnętrzne gospodarki budżetowej Miasta będą ulegać stopniowej poprawie w wyniku przezwyciężania negatywnych zjawisk naruszających stabilność sektora finansów publicznych. Sprzyjać temu będą m.in. działania rządu nakierowane na przywrócenie sprawności i efektywności finansów publicznych, m.in. poprzez wdrażanie planu konsolidacji i rozwoju finansów publicznych oraz podejmowanie innych działań stabilizujących finanse publiczne. Jednocześnie należy brać pod uwagę, że prognozy makroekonomiczne krótko i średniookresowe są obciążone ryzykiem wynikającym z niepewności co do dalszego przebiegu procesów gospodarczych w Europie i na świecie. Pomimo symptomów ożywienia w gospodarce w dalszym ciągu ograniczony będzie poziom dochodów pozostających w dyspozycji Miasta. Wzrost dynamiki głównych źródeł dochodów budżetowych, tj. wpływów podatkowych, jest przesunięty w czasie w stosunku do wzrostu tempa rozwoju gospodarczego. Perspektywy na najbliższą przyszłość dodatkowo obciążone są elementem niepewności z powodu dużej zmienności na rynkach finansowych na tle kryzysu zadłużeniowego. Ryzyko niepewności co do tempa wzrostu gospodarczego implikuje zachowanie szczególnej ostrożności budżetowej na rok 2011 i lata najbliższe z powodu silnej zależności dochodów Warszawy od koniunktury gospodarczej. Wzrostu dynamiki dochodów budżetowych należy spodziewać się dopiero w perspektywie kilkuletniej.

Deficyt budżetu jako różnica między dochodami i wydatkami ogółem będzie stopniowo ograniczony, poprawiony będzie też w przyszłości wynik budżetu operacyjnego osiągając w następnych latach pożądany poziom.

Pomimo ograniczenia możliwości budżetowych Miasta na skutek osłabienia tempa rozwoju gospodarczego strategicznym wyzwaniem zarządzania finansami Miasta w 2011 r. i w kolejnych latach pozostanie generowanie odpowiednich środków na inwestycje w celu

zapewnienia warunków finansowych dla realizacji zadań ujętych w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym na lata 2010-2014.

W tym celu konieczne będzie zachowanie zarówno na etapie planowania, jak i realizacji budżetu odpowiednich relacji między dochodami i wydatkami bieżącymi, tak by możliwe było **wy gospodarovanie nadwyżki operacyjnej rozumianej jako dodatnia różnica między tymi kategoriami. Zachowanie równowagi budżetowej w zakresie działalności operacyjnej od 2011 r. jest** – zgodnie z ustawą o finansach publicznych – **warunkiem koniecznym do uchwalenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego**. Poprawa wyniku operacyjnego w horyzoncie kilkuletnim i stopniowy powrót salda budżetu bieżącego do poziomu uzyskiwanego w okresie sprzed spowolnienia gospodarczego będzie istotnym wyzwaniem dla Miasta.

Zdolność do uzyskiwania dodatnich wyników operacyjnych jest również ważna z punktu widzenia utrzymania wysokiego potencjału w zakresie absorpcji środków z UE.

Poziom nadwyżki operacyjnej kształtować będzie w istotny sposób poziom wiarygodności kredytowej Miasta.

Realizacja celów polityki budżetowej przez Miasto w 2011 r. wymagać będzie determinacji związanej z koniecznością racjonalizacji wydatków bieżących. Jednocześnie w planowaniu wydatków w horyzoncie najbliższego roku i w kolejnych latach należy uwzględnić konieczność pełnego zabezpieczenia środków na wydatki obligatoryjne zdeterminowane ustawami, czy zawartymi przez Miasto umowami długofalowymi. Pełne finansowanie muszą mieć zapewnione takie wydatki, jak:, wpłata do budżetu państwa na zwiększenie subwencji równoważącej, tj. tzw. „janosikowe” w kwocie blisko 1 mld zł, koszty zakupu usług komunikacji miejskiej (przewidywany wzrost tych wydatków w 2011 r. - o około 11% w stosunku do roku 2010 r.)koszty obsługi długu, środki na potencjalne spłaty udzielonych przez Miasto poręczeń i gwarancji.

Ważnym celem Miasta w 2011 r. i w następnych latach będzie restrukturyzacja kosztowa działalności operacyjnej oraz identyfikowanie i wykorzystywanie rezerw zarówno w zakresie pozyskiwania dochodów, jak i finansowania zadań bieżących i inwestycyjnych. Działania efektywnościowe i racjonalizujące wydatki bieżące będą kontynuowane w szczególności w obszarach, które generują wysokie koszty, a Miasto ma wpływ na ich kształtowanie. Wśród nich znajdują się: transport i komunikacja, oświata i edukacja, gospodarka mieszkaniowa, administracja.

W budżetowaniu na następne lata niezbędne będzie ograniczanie dynamiki wydatków bieżących. Przewiduje się, że kwota planowanych wydatków bieżących poza wydatkami obligatoryjnymi na rok 2011 będzie niższa o około 7,5% od przewidywanej kwoty realizacji w 2010 r. Ograniczenie wzrostu winno w szczególności dotyczyć wydatków bieżących związanych z zadaniami o charakterze fakultatywnym.

Istotnym aspektem polityki budżetowej Miasta w 2011 r. i w następnych latach będzie też proces optymalizacji zależnych lub częściowo zależnych od Miasta czynników kształtujących dochody niepodatkowe i podatkowe oraz poszukiwanie możliwości zwiększania aktualnych źródeł dochodów przy wykorzystaniu możliwości, jakie dają przepisy, w tym zawarte w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Istotne będzie także aktywne poszukiwanie i wykorzystywanie alternatywnych mechanizmów realizacji zadań publicznych, tak jak np. partnerstwo publiczno – prywatne oraz badanie możliwości wykorzystania innych mechanizmów typu: koncesje na roboty budowlane lub usługi, metoda tzw. trzeciej strony finansującej, czy też długoterminowy outsourcing usług publicznych.

W 2011 r. planuje się utrzymanie wysokiego poziomu inwestycji pomimo obniżonych możliwości dochodowych Miasta. Przewiduje się, że udział wydatków inwestycyjnych w całości wydatków Miasta na 2011 r. będzie porównywalny z planowanym w 2010 r., osiągnie bowiem poziom około 25%. Oznacza to, że co czwarta złotówka z budżetu zostanie przeznaczona na rozwój. Zgodnie z WPI zagregowana wartość nakładów inwestycyjnych na lata 2010-2014 r. wyniesie 11,5 mld zł.

Istotnym elementem działań podejmowanych w kierunku wzrostu efektywności wydatkowanych środków, będzie dalszy rozwój w 2011 r. i w latach następnych budżetowania zadaniowego, w tym w szczególności wykorzystanie w szerszym niż dotychczas zakresie mierników oceny efektów działalności, gdyż stanowią one obiektywne i wiarygodne narzędzia pomiaru stopnia realizacji celów zadań. Mierniki pozwalają na porównanie uzyskanych wyników w czasie, jak też na dokonywanie porównań między jednostkami organizacyjnymi Miasta, co jest szczególnie ważne z punktu widzenia optymalizacji wydatków.

Rok 2011 będzie kolejnym okresem stosowania nowej ustawy o finansach publicznych z 27.08.2009 r. w powiązaniu z ustawą z 27.08.2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych.

Oprócz zmian polegających na:

- likwidacji z dniem 31.12.2010 r. Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym,
- przekształceniu gospodarstw pomocniczych i zakładów budżetowych w jednostki budżetowe lub włączeniu do struktur Urzędu w związku z ich likwidacją do końca 2010 r.,
- likwidacji rachunków dochodów własnych do końca 2010 r.

wraz z odpowiednimi konsekwencjami dla budżetu m.st. Warszawy, istotną zmianą ustawową jest wprowadzenie od 2011 r. obowiązku sporządzania Wieloletniej Prognozy Finansowej, której jednym z zasadniczych elementów stanie się dotychczasowy WPI.

6. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA DOCHODÓW MIASTA

Ustalenie projektowanych kwot dochodów budżetowych na rok 2011 i lata następne nastąpi w oparciu o:

- prognozy podstawowych wskaźników makroekonomicznych,
- przewidywane wykonanie dochodów budżetowych w roku 2010,
- przewidywane negatywne skutki dla dochodów Miasta w 2011 r. i w latach następnych ryzyk w otoczeniu makroekonomicznym w związku ze zjawiskami towarzyszącymi spowolnieniu gospodarczemu,
- wprowadzone i planowane zmiany systemowe w podatkach,
- przepisy podatkowe i prognozowane stawki podatków i opłat lokalnych,
- informacje uzyskane z Ministerstwa Finansów i Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego o przyznanych Miastu kwotach subwencji i dotacji oraz prognozowanych wpływach z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych,
- informacje urzędów skarbowych na temat przewidywanych na rok 2011 dochodów z tytułu udziału w podatku od osób prawnych i z innych podatków realizowanych za pośrednictwem tych urzędów,

z zastrzeżeniem, iż parametry przyjęte do planowania obarczone są ryzykiem z uwagi na dynamiczne uwarunkowania zewnętrzne.

Poziom i wydajność głównych źródeł dochodów budżetowych, w tym w szczególności z udziałów w podatkach dochodowych, podatków pobieranych przez urzędy skarbowe, w tym głównie podatek od czynności cywilno-prawnych, są niezależne od działań Miasta i silnie zdeterminowane stanem koniunktury gospodarczej oraz polityką podatkową państwa. Na wielkość prognozy dochodów budżetu Miasta w 2011 r. istotny wpływ będą więc miały: rozwój sytuacji gospodarczej określony prognozami Ministerstwa Finansów w zakresie czynników makroekonomicznych oraz skutki zmian systemowych wprowadzonych w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Przewiduje się, że dochody Miasta związane z działalnością bieżącą osiągną w 2011 r. poziom zbliżony do planowanego na 2010 r. Zakładana wartość dofinansowania projektów realizowanych w ramach programów UE daje możliwość zwiększenia kwoty dochodów ogółem w ujęciu nominalnym wobec dochodów planowanych na 2010 r. o 2% - 4%.

6.1. Dochody bieżące

Dochody Miasta z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa należą do grupy dochodów najbardziej wrażliwych na niekorzystne zmiany w koniunkturze gospodarczej, a jednocześnie stanowią ponad 40% dochodów Miasta ogółem i ponad 50% dochodów własnych.

Prognozę **dochodów z tytułu udziału w podatku od osób fizycznych** determinują w szczególności:

- dynamika funduszu wynagrodzeń od podatników rozliczających się wg skali określona poprzez:
 - wzrost nominalnego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej,
 - wzrost przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej,
- dynamika świadczeń społecznych, w tym emerytur i rent,
- zakładana liczba emerytów,
- dynamika dochodów z PIT od podatników rozliczających się wg jednolitej stawki 19%.

Przewiduje się, że dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych w 2011 r. będą niższe o około 1% - 3% od planowanej kwoty dochodów z PIT w 2010 r.

Zakładany spadek dochodów z tego podatku jest skutkiem:

- zmian systemowych tego podatku w latach poprzednich, polegającego m.in. na zwiększeniu ulgi z tytułu wychowywania dzieci, obniżeniu składki rentowej i przede wszystkim na obniżeniu skali podatkowej od stycznia 2009 r. z 19%, 30% i 40% do dwóch stawek 18% i 32%. Przesunięte w czasie skutki zmian systemowych w tym podatku mają związek z rocznym cyklem rozliczania PIT, jak też z wykorzystywanym algorytmem przy planowaniu wpływów na dany rok budżetowy, który odwołuje się do danych historycznych (dwa lata wstecz w stosunku do roku budżetowego, na który ustalany jest plan),
- słabszej niż w okresie sprzed spowolnienia dynamiki wskaźników makroekonomicznych kształtujących ogólne wpływy z tego podatku, a przede wszystkim znaczącego obniżenia dynamiki dochodów z PIT uzyskiwanych od podatników prowadzących działalność gospodarczą i rozliczających się wg jednolitej stawki 19%.

Prognoza dochodów Miasta z udziału w PIT na 2011 r. wynika z przyjęcia następujących założeń:

- wzrost ogólnych wpływów z PIT sektora finansów publicznych stanowiących podstawę kalkulacji dochodów z tytułu udziału w PIT dla jednostek samorządu terytorialnego w stosunku do wykonania tych dochodów na koniec bieżącego roku

- o około 6% - 8% wynikający z przyjętej dynamiki wskaźników makroekonomicznych kształtujących dochody z PIT,
- przewidywany znaczący spadek wskaźnika udziału podatku należnego odprowadzonego od podatników zamieszkałych na terenie m.st. Warszawy w podatku należnym dla kraju wynikający z rozliczenia podatku za 2009 r. – o około 1 pkt. proc., tj. z 12,94% w budżecie na 2010 r. do około 12% w planie na 2011 r. Zakładany istotny spadek wskaźnika partycypacji Warszawy w podatku należnym dla kraju na 2011 r. jest skutkiem zmian systemowych w tym podatku i mniej korzystnej niż w kraju struktury dochodów uzyskiwanych przez podatników rozliczających się w Warszawie, tj. wyższego niż w kraju udziału dochodów od podatników plasujących się w obowiązującym do końca 2008 r. II i III przedziale podatkowym (30% i 40%), co w świetle zmniejszenia stawek podatkowych od 2009 r. do dwóch - 18% i 32% - rzutuje negatywnie na wysokość podatku należnego odprowadzanego począwszy od 2009 r. przez podatników zamieszkałych na terenie m.st. Warszawy w relacji do tego podatku dla kraju.
 - przewidywany wzrost w 2011 r. wskaźnika udziału dla wszystkich gmin w kraju w planowanych ogólnych wpływach z PIT zgodnie z dotychczasową tendencją, tj. z 36,94% w 2010 r. do około 37,16% w 2011 r. w związku ze zmianami liczby pensjonariuszy domów opieki społecznej, w części powiatowej na dotychczasowym poziomie – 10,25%.

Dochody z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych należą do najbardziej wrażliwych na wahania koniunktury. W przypadku wpływów z tego podatku negatywny wpływ spowolnienia gospodarczego uwidocznił się najszybciej, powodując silny spadek tych dochodów pomimo utrzymujących się dodatnich wskaźników wzrostu gospodarczego i poprawiających się wskaźników ekonomiczno-finansowych przedsiębiorstw. Dochody z tego podatku w 2009 r. zmniejszyły swoją wartość względem poprzedniego roku o ponad 14%. W okresie pierwszych pięciu miesięcy 2010 r. spadek dochodów wobec analogicznego okresu poprzedniego roku był znacznie silniejszy i wyniósł około 43%. Jest to głównie skutkiem rozliczania tego podatku w cyklu rocznym i w związku z tym niższych dopłat do podatku w ramach rozliczenia CIT za 2009 r. w konsekwencji słabych wyników banków i instytucji finansowych za rok ubiegły (zwiększenie rezerw na zagrożone kredyty, wątpliwe należności, koszty operacji walutowych).

Ekstrapolacja dotychczasowych negatywnych tendencji na wykonanie w skali rocznej wskazuje na możliwy duży ubytek dochodów z tego podatku w 2010 r. w stosunku do kwot planowanych, jak też do wykonania w 2009 r. Słabe dochody z CIT znajdują po części uzasadnienie w tym, że znaczna część podatku CIT w Warszawie pochodzi od firm z szeroko rozumianego sektora usług, w tym banków i instytucji finansowych, które

w największym stopniu narażone są na skutki kryzysu. Przewiduje się, że dochody z tego podatku na koniec 2010 r. mogą osiągnąć poziom co najwyżej porównywalny z uzyskanym w latach 2004 – 2005.

Prognozę dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych posiadających siedzibę na obszarze m.st. Warszawy na 2011 r. określono przy wykorzystaniu wskaźników makroekonomicznych, w tym w oparciu o realną dynamikę Produktu Krajowego Brutto oraz wskaźnik wzrostu cen i usług konsumpcyjnych i inwestycyjnych.

Prognoza dochodów z tego podatku na 2011 r. uwzględnia ustawowy udział w ogólnych wpływach z tego podatku, który wynosi dla gmin – 6,71% i dla powiatów – 1,40%.

Dochody z podatku od czynności cywilno – prawnych wykazują znacząco podatność na zmiany w koniunkturze gospodarczej.

Wpływy z tego podatku są uzależnione od ilości i wartości transakcji podlegających temu podatkowi, zawieranych w szczególności na rynku obrotu nieruchomościami. Utrzymująca się od IV kwartału 2008 r. dekonunktura na warszawskim rynku nieruchomości spowodowała głęboki spadek tych dochodów w 2009 r. w stosunku do dochodów roku 2007 i 2008. Dochody z tego podatku zrealizowane w pierwszych pięciu miesiącach 2010 r. wykazują tendencję spadkową wobec uzyskanych w tym samym czasie ubiegłego roku. Przewiduje się, że dochody z tego podatku na koniec 2010 r. mogą być niższe od planowanych, a także niższe od wykonanych w ubiegłym roku.

Prognozę dochodów z tego podatku na 2011 r. określa się przy założeniu obniżonej – w stosunku do okresu sprzed spowolnienia w gospodarce – aktywności transakcyjnej podmiotów, co przełoży się na niewielki wzrost wpływów w stosunku do wykonanych w bieżącym roku. Zakłada się, że w 2011 r. dochody z podatku od czynności cywilno – prawnych osiągną poziom porównywalny co najwyżej z uzyskanym w latach 2004 – 2005.

W warunkach aktualnej sytuacji makroekonomicznej w Polsce istotnym ryzykiem obarczone jest planowanie **dotacji celowych otrzymywanych z budżetu państwa** z założeniem realnego wzrostu. Zakłada się więc uzyskanie dochodów z tych źródeł w kwotach porównywalnych w ujęciu nominalnym z planowanymi na 2010 r. W przypadku subwencji ogólnej, w tym oświatowej, zakłada się wzrost realny tych dochodów wobec planowanych na 2010 r. w granicach 1 pkt. proc. Obowiązujące przepisy gwarantują utrzymanie co najmniej nominalnego poziomu środków tytułem subwencji oświatowej w skali kraju z 2010 r.

W zakresie **podatków i opłat lokalnych**, szczególnie podatek od nieruchomości stanowi stabilne źródło dochodów podatkowych. W 2011 r. zakłada się kontynuowanie wzrostowego trendu wpływów z tego podatku i zwiększenie dochodów wobec wykonanych w br. w tempie zbliżonym do notowanego w poprzednich latach, tj. o 4% - 5%.

Zakładany wzrost dochodów w 2011 r. będzie pochodną:

- kontynuowania dotychczasowej polityki podatkowej polegającej na wykorzystywaniu możliwości, które daje ustawa o podatkach i opłatach lokalnych, poprzez korektę stawek podatkowych w ramach stawek maksymalnych określonych przez Ministra Finansów ,
- poszerzania bazy podatkowej poprzez zwiększanie powierzchni podlegającej opodatkowaniu w dotychczasowym tempie,
- utrzymywanie na wysokim poziomie ściągальności należności podatkowych m.in. poprzez podejmowanie czynności w celu windykacji zaległości podatkowych.

Prognozę dochodów z **podatku od środków transportowych na 2011 r.** ustalono w oparciu o przewidywane wykonanie tych dochodów w 2010 roku oraz prognozę zmiany w bazie podatkowej. Zakłada się zwiększenie prognozowanych na 2011 wielkości dochodów z tego podatku.

Dochody z gospodarowania mieniem m.st. Warszawy obejmują w szczególności wpływy z najmu i dzierżawy mienia, opłaty za zarząd, użytkowanie wieczyste nieruchomości, dywidendę od spółek. Prognoza tej kategorii dochodów uwzględnia możliwości, jakie stwarza Wieloletni Program Gospodarowania Zasobem Lokalnym m.st. Warszawy na lata 2008-2012 i stanowiąca istotny element tego programu nowa polityka czynszowa zakładająca m.in. coroczną korektę stawki czynszu podstawowego z tytułu najmu komunalnych lokali mieszkalnych w dzielnicach w stopniu równym średniemu wskaźnikowi wzrostu cen i towarów konsumpcyjnych i przy respektowaniu zasad określonych w Zarządzeniu Prezydenta m.st. Warszawy w tej sprawie. Urealnione stawki czynszu podstawowego i ich zakładana waloryzacja w cyklach rocznych zostały wdrożone począwszy od II półrocza 2009 r. przy jednoczesnym wprowadzeniu stref i programu osłonowego. Efektem wprowadzenia nowych zasad naliczania czynszu z tytułu najmu lokali mieszkalnych jest zwiększenie efektywności zarządzania majątkiem komunalnym w obszarze gospodarowania miejskim zasobem mieszkaniowym.

Przewiduje się, że w 2011 r. możliwy jest 2% - 3% wzrost dochodów z tytułu najmu i dzierżawy w stosunku do wykonanych w 2010 r., głównie jako skutek zakładanej korekty stawek czynszu z tytułu najmu komunalnych lokali mieszkalnych i użytkowych i poprawy ściągальności należności w tym zakresie.

W prognozie dochodów z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości założono dotychczasowe tempo aktualizacji wycen gruntów, od którego zależy wysokość opłat rocznych za użytkowanie wieczyste.

6.2. Dochody majątkowe

6.2.1. Środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów UE

Skuteczne pozyskiwanie przez Miasto środków z UE i z innych źródeł pomocowych tytułem dofinansowania projektów inwestycyjnych pozwala na złagodzenie możliwych napięć w budżecie w związku z obniżeniem dynamiki dochodów własnych, w tym z podatków, na skutek zwolnienia tempa wzrostu gospodarczego. W 2009 r. Warszawa pozyskała 234 mln zł bezzwrotnego wsparcia z UE w związku z realizacją projektów inwestycyjnych, co stanowiło 173% planu absorpcji tych środków. Jednocześnie w 2009 r. Warszawa pozyskała najwięcej środków unijnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca na tle wszystkich miast Unii Metropolii Polskich. Środki planowane do pozyskania w 2010 r. tytułem dofinansowania miejskich inwestycji z budżetu UE i z innych źródeł pomocowych opiewają na kwotę 884 mln zł. Możliwe są przesunięcia w czasie zaplanowanych na 2010 r. środków na niektóre projekty z powodów niezależnych od Miasta, m.in. ze względu na przewidywane podpisanie umów o dofinansowanie dopiero w II lub w III kwartale bieżącego roku, co może opóźnić uzyskanie dofinansowania.

Potencjalne możliwości absorpcji środków z funduszy strukturalnych i z innych źródeł pomocowych w 2011 r. w ramach perspektywy finansowej 2007 – 2013 szacowane są na około 1,5 mld zł. Możliwe do pozyskania środki dotyczą projektów współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i z innych środków pomocowych, w tym z Europejskiego Obszaru Gospodarczego w ramach dwóch instrumentów finansowych: Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Planowane jest też dofinansowanie z przeznaczeniem na tzw. projekty „miękkie” związane z wydatkami bieżącymi z Europejskiego Funduszu Społecznego, ze środków programów wspólnotowych ustanawianych przez Komisję Europejską/Radę Unii Europejskiej w postaci wieloletnich lub rocznych programów realizujących cele polityk wspólnotowych (Comenius, INTERREG), z innych źródeł pomocowych, w tym z Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Istotna z punktu widzenia poziomu możliwych do pozyskania środków z UE jest też zdolność absorpcyjna Miasta, tj. zdolność do zapewnienia wkładu własnego tytułem współfinansowania i w związku z koniecznością częściowego prefinansowania, ponieważ środki unijne mają głównie charakter refundacji poniesionych wydatków. Zwiększenie aktywności Miasta począwszy od 2009 r. na rynkach kredytowych i papierów dłużnych ma również na celu wzmocnienie potencjału Warszawy w tym zakresie.

Przewiduje się, że łączne dofinansowanie przyznane Miastu ze środków UE w ramach perspektywy finansowej na lata 2007-2013 może wynieść w latach 2010-2014 około 4 mld zł.

6.2.2. Inne dochody majątkowe

Dochody ze sprzedaży mienia są determinowane stanem koniunktury w gospodarce, w tym przede wszystkim na rynku obrotu nieruchomościami. Utrzymujące się obniżone tempo wzrostu gospodarczego oddziałuje negatywnie na sytuację na warszawskim rynku nieruchomości. Od 2009 r. obserwowany jest silny spadek aktywności transakcyjnej na warszawskim rynku obrotu nieruchomościami, co przekłada się negatywnie na poziom dochodów Miasta pozyskiwanych z tego tytułu. W 2009 r. dochody ze sprzedaży nieruchomości były niższe od planowanych o blisko 40%. W 2010 r. w dalszym ciągu brak jest oznak trwałej poprawy sytuacji na rynku nieruchomości.

Spadkowe tendencje nie mają natomiast odniesienia do dochodów pozyskiwanych ze sprzedaży mieszkań komunalnych i lokali użytkowych, w przypadku których notowany był wzrost wpływów w 2009 r. w ujęciu rocznym, a dane dotyczące wykonania tych dochodów za pierwsze pięć miesięcy bieżącego roku wskazują na możliwość przekroczenia wielkości planowanych.

W związku z dekoniunkturą na rynku nieruchomości planowanie wzrostu dochodów ze sprzedaży nieruchomości gruntowych obarczone jest nadal dużym ryzykiem. Na 2011 r. przewiduje się sprzedaż części działek zlokalizowanych wokół Pałacu Kultury i Nauki i przy ul. Emilii Plater.

Miasto będzie nadal prowadziło racjonalną politykę w zakresie gospodarowania majątkiem komunalnym, w tym w zakresie zbywania nieruchomości miejskich, uwzględniając przy wyborze formy wykorzystania majątku kalkulację ekonomiczną oraz długofalowe potrzeby Miasta.

Zakłada się, że **dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności** mogą wzrosnąć o kilka procent wobec przewidywanego wykonania w 2010 r.

7. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA WYDATKÓW MIASTA

Wydatki Miasta na 2011 r. prognozowane są w warunkach ograniczonych możliwości finansowych przy założeniu zapewnienia pełnego sfinansowania wydatków „sztywnych” takich jak wpłata do budżetu państwa („janosikowe”), kosztów obsługi długu, potencjalnych kwot spłat udzielonych przez Miasto poręczeń w latach poprzednich oraz zobowiązań wynikających z długofalowych umów na zakup usług komunikacji miejskiej. Konieczna jest więc konsekwentna racjonalizacja wydatków bieżących, która pozwoli na optymalizowanie środków finansowych przeznaczonych na rozwój przy jednoczesnym

ograniczeniu deficytu budżetowego. Są to warunki mające na celu utrzymanie stabilności finansowej Miasta w 2011 r. i w kolejnych latach.

Przewiduje się, że wydatki Miasta ogółem w 2011 r. zostaną ograniczone w stosunku do roku bieżącego od 2% do 3% przy pełnym zabezpieczeniu finansowym wydatków na tzw. „janosikowe” i obsługę komunikacji publicznej (1,9 mld zł, tj. wzrost wobec planu na 2010 r. o około 11%).

7.1. Założenia dotyczące wydatków bieżących

W związku z ograniczonymi możliwościami dochodowymi Miasta oraz utrzymywaniem się niepewności w kształtowaniu się zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania Miasta w 2011 r. i w latach następnych niezbędne jest racjonalizowanie wydatków bieżących. Ograniczenia dla wydatków bieżących w 2011 r. i w następnych latach wynikają też z konieczności respektowania począwszy od 2011 r. i w warunkach obniżonych możliwości dochodowych Miasta zasady zrównoważonego budżetu bieżącego wyrażonej w art. 242 nowej ustawy o finansach publicznych z 27.08.2009 r.

Priorytetem w zakresie planowania wydatków bieżących będzie zapewnienie prawidłowego funkcjonowania obiektów i urządzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej oraz zaspokojenie bieżących potrzeb w związku z realizacją zadań Miasta jako gminy i powiatu, w tym zadań powierzonych do realizacji dzielnicom przy uwzględnieniu zwiększenia ich kompetencji w warunkach konsekwentnej racjonalizacji wydatków bieżących.

W ramach wydatków bieżących na 2011 r. uwzględnione zostaną przede wszystkim wydatki „sztywne” zdeterminowane w szczególności:

- wydatkami z tytułu obligatoryjnej wpłaty do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin i powiatów („janosikowe”),
- wydatkami z tytułu obsługi długu w związku z zaciągniętymi w poprzednich latach i planowanymi do podjęcia w 2011 r. długoterminowymi zobowiązaniami z tytułu kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych, jak też potencjalnych spłat z tytułu udzielonych przez Miasto poręczeń i gwarancji,
- uchwałami Rady m.st. Warszawy w sprawie zaciągnięcia zobowiązań wieloletnich z poprzednich lat,
- umowami związanymi z zapewnieniem ciągłości działania Miasta, zawartymi na podstawie upoważnień zapisanych w uchwale budżetowej na 2010 r. ,
- wydanymi decyzjami administracyjnymi i orzeczeniami sądowymi,
- wydatkami z tytułu wynagrodzeń,

- wydatkami z tytułu zakupu usług komunikacyjnych wynikającymi z zawartych wieloletnich umów z przewoźnikami (na podstawie uchwał Rady m.st. Warszawy z 13.03.2008 r.: Nr XXVI/859/2008, Nr XXVI/860/2008, Nr XXVI/861, Nr XXVI/862 oraz uchwał Rady: z 17.09.2009 r., Nr LXII/1916/2009, z 28.01.2010 r., Nr LXXI/2235/2010),
- wydatkami w związku z przekazanymi w br. i planowanymi do przekazania w przyszłym roku do użytkowania i do bieżącego utrzymania inwestycjami, w tym w szczególności w zakresie infrastruktury transportowej oraz w obszarze oświaty, kultury.

Wydatki bieżące zostaną ustalone przy generalnym założeniu utrzymania wysokiego zakresu i poziomu usług publicznych świadczonych przez Miasto na rzecz mieszkańców. **Obniżenie możliwości finansowych budżetu wymaga od dysponentów zwiększania efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w obszarach, które generują najwyższe koszty bieżące. Konieczne będzie zwiększenie dyscypliny budżetowej w zakresie tej kategorii wydatków, m.in. poprzez rygorystyczne respektowanie zasady oszczędności zdefiniowanej w ustawie o finansach publicznych jako uzyskiwanie najlepszych efektów z danych nakładów.**

7.1.1. Główne zadania w zakresie bieżącej działalności Miasta

7.1.1.1. w zakresie drogownictwa i komunikacji

Realizacja głównych zadań miejskich z zakresu drogownictwa i komunikacji będzie prowadzona przy uwzględnieniu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Systemu Transportowego Warszawy do 2015 roku i na lata kolejne między innymi poprzez realizację zadań związanych z budową i przebudową głównych tras komunikacyjnych Miasta.

Priorytetowym zadaniem, podobnie jak w latach ubiegłych, będzie poprawa bezpieczeństwa ruchu na drogach publicznych Miasta st. Warszawy. W związku z tym planowane jest realizowanie takich zadań jak:

- prowadzenie prac remontowych dróg, mostów oraz sygnalizacji świetlnej i urządzeń bezpieczeństwa ruchu,
- poprawa jakości obsługi pasażerów komunikacji publicznej poprzez wymianę taboru na nowoczesny, niskopodłogowy i klimatyzowany tabor, wyposażony w monitoring i elektroniczny system informacji pasażerskiej,
- objęcie komunikacją publiczną nowych obszarów Warszawy za pośrednictwem komunikacji mikrobusowej oraz rozszerzenie zakresu obsługi stolicy za pomocą komunikacji nocnej,

- zwiększenie priorytetu w ruchu drogowym dla transportu zbiorowego poprzez nowe wydzielone pasy autobusowe i torowiska tramwajowo-autobusowe,
- kontynuacja prowadzenia programu roweru miejskiego,
- objęcie obsługą komunikacji autobusowej nowych obszarów gmin podwarszawskich,
- integracja układu kolei regionalnej z komunikacją miejską i podmiejską, w tym budowa parkingów P&R,
- kontynuacja rozszerzenia Strefy Płatnego Parkowania Niestrzeżonego.
- Kontynuowane będą działania zmierzające do poprawy stopnia finansowania wydatków związanych z funkcjonowaniem komunikacji miejskiej dochodami pozyskiwanymi w tym zakresie przy dążeniu do doprowadzenia do stanu porównywalnego z innymi dużymi miastami oraz powrotu wskaźnika samofinansowania wydatków na transport publiczny do poziomu z pierwszych lat obecnej dekady. W tym celu podejmowane będą działania mające na celu poprawę stopnia finansowania wydatków związanych z funkcjonowaniem komunikacji miejskiej dochodami uzyskiwanymi w tym zakresie między innymi poprzez poprawę efektywności windykacji należności oraz rozbudowę sieci sprzedaży biletów i zwiększenie ich dostępności, jak też zminimalizowanie wydatków związanych z działalnością podmiotów świadczących usługi przewozowe.

7.1.1.2. w zakresie gospodarki mieszkaniowej

W 2011 r. i w latach następnych realizowane będą cele i zadania wynikające z przyjętego przez Radę m.st. Warszawy Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem m.st. Warszawy na lata 2008 – 2012.

Kontynuowane będą wielokierunkowe działania prowadzone w celu zwiększenia efektywności zarządzania komunalnym zasobem mieszkaniowym Miasta zorientowane, m.in. na:

- realizację wdrożonej w 2009 r. polityki czynszowej, jako elementu wieloletniego Miejskiego Programu Zarządzania Zasobem Komunalnym,
- podniesienie efektywności działania Zakładów Gospodarowania Nieruchomościami poprzez wykorzystanie zobiektywizowanych jednolitych wskaźników do oceny efektywności kosztów zarządzania ZGN-ów,
- wzmocnienie nadzoru Zarządów Dzielnic nad Zakładami Gospodarowania Nieruchomościami pod względem ograniczania kosztów oraz dbania o podniesienie efektywności zarządzania zasobem,
- zwiększenie skuteczności windykacji opłat czynszowych, m.in. poprzez opracowanie i wdrożenie jednolitych dla wszystkich jednostek procedur w tym zakresie .

7.1.1.3. w zakresie oświaty i edukacji

W roku 2011 kontynuowane będą cele i zadania wynikające z przyjętej przez Radę m.st. Warszawy „Polityki edukacyjnej m.st. Warszawy w latach 2008 – 2012”. Podejmowane działania służyć będą zapewnieniu powszechnej dostępności szkół i placówek oświatowych oraz wysokiej jakości kształcenia poprzez stworzenie bogatej oferty edukacyjnej, nowoczesnej bazy dydaktycznej odpowiadającej określonym standardom i doskonalenie kadry pedagogicznej.

Pomimo ograniczenia możliwości budżetowych Miasta na skutek spowolnienia zakłada się pełną realizację podstawowych zadań wynikających z polityki edukacyjnej, tak by wysokie standardy odnoszące się do jakości kształcenia w sferze oświaty w Warszawie na tle kraju mogły być podtrzymane.

W związku ze zmniejszeniem możliwości budżetowych Miasta kontynuowane będą działania mające na celu optymalizację ponoszonych kosztów, m.in. poprzez:

- ograniczanie występowania „mało-licznych” oddziałów w przypadkach gdy ich koszt działalności w przeliczeniu na ucznia będzie wyższy od wynikającego ze standardu zaproponowanego w budżecie,
- ograniczanie występowanie małych jednostek systemu oświaty, w przypadkach gdy ich koszt działalności w przeliczeniu na ucznia będzie wyższy od wynikającego ze standardu zaproponowanego w budżecie, takie jednostki będą łączone,
- kontynuację projektów oszczędnościowych w zakresie kosztów energii, takie jak modernizacja oświetlenia, termo-modernizacja, modernizacja ogrzewania,
- porównania kosztów obsługi własnej (np.: sprzątanie, gotowanie, ochrona) z odpowiednimi usługami świadczonymi przez firmy zewnętrzne,
- prace zmierzające do zbudowania modelu demograficznego uwzględniającego zarówno urodzenia jak też przepływy ludności w celu otrzymania jak najbardziej wiarygodnej mapy zamieszkiwania, a co za tym idzie uzyskania wiedzy o faktycznych potrzebach w obszarze edukacji i oświaty.

Działania w obszarze oświaty i edukacji podejmowane będą w pięciu podstawowych obszarach polityki edukacyjnej, z uwzględnieniem wymienionych poniżej priorytetów.

I. Edukacja i wspieranie rozwoju małego dziecka, gdzie priorytetowo traktowane będą:

- budowa nowych przedszkoli oraz rozbudowa istniejących, zwłaszcza w dzielnicach Warszawy o najwyższej liczbie zamieszkiwania ludzi młodych, przy wykorzystaniu szybszych w realizacji i tańszych technologii modułowych, a także propagowanie innych alternatywnych form wychowania przedszkolnego,

- zapewnienie dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wychowujących się w trudnych warunkach rodzinnych pomocy poradni psychologiczno-pedagogicznej udzielanej w poradniach, szkołach, przedszkolach i placówkach,
- zapewnienie optymalnych warunków kształcenia i opieki nad dziećmi 6-letnimi uczęszczającymi do oddziałów przedszkolnych w szkołach oraz pobierającymi naukę w I klasach,
- organizacja konkursów ofert dla organizacji pozarządowych na realizację programów wychowawczo-edukacyjnych we współpracy z przedszkolami,
- promowanie i upowszechnianie nowatorskich rozwiązań w wychowaniu przedszkolnym,
- objęcie najmłodszych, niepełnosprawnych dzieci wczesnym wspomaganie rozwoju.

II. Edukacja szkolna, gdzie działania będą ukierunkowane w szczególności na:

- rozbudowę i remonty infrastruktury szkolnej, zwłaszcza w dzielnicach Warszawy o najwyższej liczbie zamieszkiwania ludzi młodych,
- poprawę technicznego i dydaktycznego wyposażenia szkół i placówek oświatowych,
- finansowanie innowacyjnych projektów edukacyjnych, wykraczających poza klasowo-lekcyjną pracę szkoły, w tym Warszawskich Inicjatyw Edukacyjnych,
- organizowanie międzyszkolnych zajęć pozalekcyjnych, ukierunkowanych na rozwijanie uzdolnień uczniów lub specjalne potrzeby edukacyjne,
- rozwój miejskiego systemu stypendialnego,
- współdziałanie z uczelniami w rozwoju utalentowanych uczniów,
- dotowanie programów organizacji pozarządowych opiekujących się uzdolnioną młodzieżą oraz uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- rozwijanie systemowej opieki psychologiczno-pedagogicznej w szkołach,
- zapewnienie szkołom warunków do jak najpełniejszej realizacji orzeczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych, a także monitoring realizowania zaleceń z orzeczeń w poradniach psychologiczno-pedagogicznych lub w innych przygotowanych do tego placówkach,
- rozwijanie systemu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi obejmującego jednostki specjalne i integracyjne, a także nauczanie włączające,
- podnoszenie standardów bezpieczeństwa przebywania w szkole i placówkach oświatowych,
- rozwój poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i segregacji dzieci i młodzieży,
- rozwijanie współpracy międzynarodowej szkół z wykorzystaniem Europejskiego Domu Spotkań Młodzieży.

III. Edukacja dla rynku pracy, gdzie działania będą obejmowały w szczególności:

- podniesienie jakości kształcenia zawodowego, w tym poprzez dalszą modernizację bazy techno-dydaktycznej szkolnictwa zawodowego,
- dostosowywanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb gospodarki oraz rynku pracy na podstawie prognoz popytu na pracę w skali aglomeracji warszawskiej, województwa mazowieckiego oraz w wymiarze krajowym,
- poszerzanie oferty edukacyjnej szkół dla dorosłych, w tym uruchomienie nowych kierunków kształcenia,
- kontynuowanie akcji informacyjnych i promocyjnych szkolnictwa zawodowego,
- organizowanie zintegrowanych szkoleń merytoryczno-metodycznych dla nauczycieli szkół zawodowych,
- włączenie organizacji pracodawców w proces kształcenia zawodowego w ramach podpisywanych porozumień, w tym w zakresie objęcia patronatem szkół zawodowych, ewentualnie poszczególnych klas (zawodów, specjalności),
- kontynuowanie systemowej współpracy z uczelniami,
- rozwijanie doradztwa zawodowego,
- zwiększenie wsparcia dla uczniów niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie poprzez dobre przygotowanie ich do znalezienia zatrudnienia na rynku pracy.

IV. Edukacja poza szkołą, gdzie jako pierwszoplanowe traktowane będą:

- funkcjonowanie Centrum Nauki Kopernik jako kluczowej i innowacyjnej placówki prowadzącej działania na rzecz uczniów warszawskich szkół polegające na rozbudzaniu i promowaniu zainteresowań naukowych,
- rozwój oferty ogólnomiejskich placówek edukacji pozaszkolnej,
- realizacja Warszawskiego Programu Edukacji Kulturalnej,
- prowadzenie zajęć sportowych i rekreacyjnych w ramach akcji „Lato w mieście” i „Zima w mieście”,
- prowadzenie akcji zamiejscowego wypoczynku wakacyjnego, zielonych szkół oraz działalności zamiejscowych specjalistycznych placówek oświatowych,
- angażowanie organizacji pozarządowych do realizacji zajęć pozaszkolnych rozwijających zainteresowania naukowe dzieci i młodzieży,
- rozwój edukacji kulturalnej oraz sportu młodzieżowego, rekreacji i turystyki młodzieżowej.

V. Rozwój nauczycieli i kadr oświatowych, gdzie działania będą nakierowane przede wszystkim na:

- wspieranie rozwoju innowacji edukacyjnych i społecznych, w tym w szczególności w oparciu o Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń,

- realizację systemowych programów doskonalenia zawodowego dyrektorów szkół i placówek, w tym w zakresie zarządzania, wychowania, zarządzania kryzysowego,
- wspomaganie udziału dyrektorów szkół warszawskich w ogólnopolskich projektach integrujących środowisko kadr zarządzających oświatą,
- wspieranie dyrektorów warszawskich szkół w europejskiej i międzynarodowej współpracy edukacyjnej,
- rozwijanie współpracy z uczelniami.

Planowane jest kontynuowanie programów restrukturyzacyjnych kosztów utrzymania szkół i placówek oświatowych w Mieście. Opracowane zostaną wytyczne dotyczące organizacji roku szkolnego 2010/2011 a ustalenie wydatków na oświatę w 2011 r. nastąpi w oparciu o jednolity w skali Miasta standard wydatków bieżących w przeliczeniu na jedno dziecko/ucznia uczęszczającego do placówek edukacyjnych z zastrzeżeniem, iż o ostatecznej wysokości środków na poszczególne zadania i jednostki decydować będą bezpośrednio Zarządy Dzielnic.

7.1.1.4. w zakresie bezpieczeństwa

Poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego, zwłaszcza w kontekście przygotowań do EURO 2012, będzie stanowić zadanie priorytetowe Miasta. Cel ten planuje się osiągnąć ściśle współdziałając z lokalnymi społecznościami, służbami, inspekcjami, strażami oraz służbami miejskimi i podmiotami administracji rządowej. Zadania o charakterze cyklicznym będą obejmować:

- wspieranie działań Policji poprzez zakup sprzętu specjalistycznego, dofinansowanie dodatkowych etatów w rewirach dzielnicowych na terenie m. st. Warszawy, sfinansowanie kompanii kandydackich Oddziałów Prewencji, patroli ponadnormatywnych funkcjonariuszy Policji, pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem koni służbowych, które będą wykorzystywane na terenach trudno dostępnych, a także podczas imprez masowych, zwłaszcza sportowych, doskonalenie zawodowe policjantów w zakresie służby prewencyjnej oraz wyróżnianie najlepszych policjantów Komendy Stołecznej Policji,
- realizację programów prewencyjnych wynikających z Warszawskiego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego uchwalonego 23.10.2008 r., prowadzenie programów „Bezpieczne życie”, „Bądź bezpieczny w mieście”, „Poznajmy się bliżej”, „Bezpieczne osiedle”, realizację koncepcji poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie m.st. Warszawy, organizowanie i realizowanie nowych inicjatyw służących poprawie bezpieczeństwa,

- zarządzanie kryzysowe, w tym zabezpieczenie realizacji umów związanych z działaniami kryzysowymi, organizacja Systemu Zarządzania Kryzysowego m.st. Warszawy , wsparcie służb ratowniczych i porządkowych w usuwaniu skutków zdarzeń stwarzających duże zagrożenie dla życia, zdrowia lub środowiska oraz mających znamiona sytuacji kryzysowej, a także szkolenia specjalistyczne,
- obronę cywilną - organizowanie i koordynowanie szkoleń oraz ćwiczeń z zakresu obrony cywilnej, w tym organizowanie szkoleń dla mieszkańców Warszawy, utrzymanie i konserwacje systemu alarmowania.

W związku z koniecznością wprowadzenia ograniczeń budżetowych, przewiduje się przewartościowanie planowanych wydatków w kolejnych latach skupiając się głównie na wydatkach bieżących i zakupach inwestycyjnych mających istotny wpływ na utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców Warszawy.

7.1.1.5. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

Zadania priorytetowe w zakresie funkcjonowania i finansowania działalności instytucji artystycznych to:

- preferowanie działań artystycznych z zakresu kultury wysokiej,
- prowadzenie instytucji kultury oraz wspieranie ich rozwoju,
- prace nad optymalizacją funkcjonowania instytucji kultury wynikające ze znowelizowanej ustawy o finansach publicznych, deregulacji prawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz analiz dot. optymalizacji kosztów.

W zakresie upowszechniania kultury, historii i tradycji Warszawy do zadań priorytetowych należeć będą:

- działania kulturalne związane z przewodnictwem Polski w Unii Europejskiej,
- kontynuacja działań na rzecz zdobycia przez Warszawę tytułu Europejskiej Stolicy Kultury – ESK 2016,
- projekty kulturalne związane z Euro 2012,
- Europejski Rok Wolontariatu 2011,
- rozwój współpracy z sektorem pozarządowym – zwiększanie udziału organizacji pozarządowych w rozwoju kultury Warszawy,
- współpraca przy tworzeniu klastrów – miejsc skupiających przemysły kultury,
- wspieranie znaczących dla Warszawy wydarzeń kulturalnych i artystycznych,
- upowszechnianie i wspieranie dorobku dziedzictwa kulturowego Warszawy, w tym realizacja projektów związanych z ważnymi rocznicami,
- realizacja Warszawskiego Programu Edukacji Kulturalnej, w tym popularyzacja wiedzy o Warszawie,

- finansowanie bibliotek w zakresie popularyzacji czytelnictwa poprzez organizację konkursów i kiermaszów książki i zakup nowości wydawniczych oraz kontynuacja tworzenia zintegrowanego systemu informatycznego bibliotek,
- kontynuacja i rozwój zintegrowanego systemu informacji kulturalnej,
- prace nad rozwojem projektów artystycznych ożywiających przestrzeń miejską Warszawy,
- sukcesywna poprawa bazy lokalowej bibliotek dzielnicowych, tworzenie w bibliotekach punktów informacyjnych,
- realizacja przedsięwzięć, związanych z edukacją kulturalną oraz stymulacja działań dzielnicowych ośrodków i domów kultury, zmierzających do zwiększenia uczestnictwa w kulturze mieszkańców Warszawy.

Działania w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego będą ukierunkowane na realizację czteroletniego Programu opieki nad zabytkami, w ramach którego pierwszoplanowe zadania będą stanowić:

- zarządzanie obszarem Pomnika Historii, wdrażanie Planu Zarządzania Miejscem Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Strefą buforową, w tym systemu monitorowania wraz z rozszerzeniem zakresu,
- zapewnienie opieki nad zabytkami, za które odpowiedzialne są władze m.st. Warszawy w ramach opracowywanych dokumentów programowych, strategicznych i planistycznych,
- prowadzenie prac konserwatorskich przy obiektach wpisanych do rejestru niebędących własnością Miasta,
- prowadzenie spraw związanych z wpisem Starego Miasta na Listę Światowego Dziedzictwa Naturalnego i Kulturalnego UNESCO,
- prowadzenie spraw związanych z tworzeniem parków kulturowych,
- wdrożenie ochrony i zarządzania Wilanowskiego Parku Kulturowego,
- powołanie Parku Kulturowego XIX wiecznej Twierdzy Warszawa,
- realizacja programów promujących ochronę dziedzictwa kulturowego poprzez szeroko pojętą społeczną opiekę nad zabytkami i edukację,
- prace nad wdrożeniem zagospodarowania zabytkowego obiektu ELIZEUM,
- monitoring obiektów zagrożonych,
- podejmowanie działań w celu pozyskania funduszy Unii Europejskiej,
- utrzymywanie współpracy z wiodącymi ośrodkami europejskimi w ochronie i konserwacji zabytków – wymiana merytorycznych współpracowników z English Heritage i Bergen, Berlinem, Lwowem, Pragą, Wiedniem, Oslo, Wilnem i innymi miastami a także Organizacją Miast Światowego Dziedzictwa, Stowarzyszeniem Znaczących Cmentarzy w Europie (ASCE) i Stowarzyszeniem Europejskich Miast Historycznych, w celu tworzenia standardów ochrony i opieki nad zabytkami przez

samorządy lokalne. Przygotowanie współpracy w ramach sekretariatu Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa Europy Środkowej i Wschodniej.

7.1.1.6. w zakresie kultury fizycznej i sportu

Do priorytetowych zadań realizowanych w tym obszarze należeć będą w szczególności:

- prowadzenie przygotowań do organizacji Mistrzostw Europy w piłce nożnej – EURO 2012,
- szkolenia i współzawodnictwo sportowe, szczególnie dzieci i młodzieży, obejmujące m.in.:
 - realizację programu pn. „Ze szkoły na Olimp”,
 - realizację programu pn. "Sportowy talent",
 - realizację programu pn. "Centra Sportowo-Szkoleniowe",
 - realizację programu pn. „Trener”,
 - współzawodnictwo sportowe młodzieży szkolnej i akademickiej,
 - przygotowania i udział warszawskich drużyn w rozgrywkach ligowych.
- podnoszenie sprawności fizycznej mieszkańców, obejmujące m.in.:
 - realizację programu dla gimnazjalistów pn. „Bądź w formie”,
 - realizację programu pn. „Senior – starszy sprawniejszy”,
 - realizację programu pn. „Otwarte obiekty sportowe”,
 - realizację programu pn. „Niepełnosprawny – sprawniejszy”,
 - realizację programu pn. "Od zabawy do sportu”,
 - imprezy rekreacyjno-sportowe adresowane do mieszkańców miasta, m.in.: festyny i imprezy o charakterze rodzinnym, ogólnodostępne imprezy biegowe, amatorskie turnieje w grach zespołowych oraz inne turnieje dla amatorów.
- organizacja imprez sportowych promujących miasto
- prowadzenie działalności sportowo-rekreacyjnej przez ośrodki sportu i rekreacji.

7.1.1.7. w zakresie opieki społecznej

W ramach zadań pomocy społecznej nadzorowanych przez Biuro Polityki Społecznej i realizowanych przy pomocy OPS-ów w dzielnicach, WCPR -u i jednostek nadzorowanych, Urzędu Pracy i innych jednostek priorytetowa będzie realizacja celów określonych w programach operacyjnych, wynikających ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych m. st. Warszawy, a w szczególności:

Program „Rodzina”

- tworzenie przyjaznych warunków dla życia i rozwoju rodziny poprzez m. in. organizację specjalistycznego wsparcia,
- niesienie pomocy rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym poprzez m.in. rozwijanie działań pedagogów ulicy i asystentów rodziny,
- zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej oraz reintegracja rodzin poprzez m.in. prowadzenie całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- działania w kierunku optymalnego zaspokojenia zwiększonego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze z powodu starzenia się mieszkańców Warszawy,
- zwiększenie pomocy najuboższym mieszkańcom Warszawy w zakresie środków przeznaczonych na zasiłki celowe w związku ze znacznym wzrostem kosztów utrzymania.

Warszawski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

- wykorzystywanie wiedzy na rzecz poprawy jakości życia – tworzenie systemu informacji dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez m.in. przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu,
- tworzenie dla osób niepełnosprawnych warunków do uczestnictwa w rynku pracy poprzez m.in. wspieranie niezależnego funkcjonowania, warsztaty, treningi i szkolenia,
- zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnych w społeczności lokalnej poprzez m. in. prowadzenie dziennych ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych oraz znoszenie barier, dostosowanie przestrzeni miejskiej i komunikacyjnej.

Program „Warszawa przyjazna seniorom”

- zapobieganie wykluczeniu społecznemu i izolacji osób starszych poprzez m.in. rozwój lokalnych klubów i ośrodków dla seniorów oraz Uniwersytetów III Wieku ,
- Zapewnienie opieki i wsparcia w środowisku zamieszkania i poza nim poprzez m. in. realizację usług i prowadzenie całodobowych placówek opiekuńczych .

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- ograniczenie występowania negatywnych zjawisk, będących następstwem nadużywania oraz uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych m. in. poprzez działania w obszarach profilaktyki, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz terapii i rehabilitacji.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii

- ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych m.in. poprzez prowadzenie działań profilaktycznych i informacyjno-edukacyjnych oraz leczenie, rehabilitację i ograniczanie szkód zdrowotnych.

Miejski Program Przeciwdziałania Zakażeniom HIV i Działania na Rzecz Osób Żyjących z HIV/AIDS

- zmniejszenie liczby nowych zakażeń HIV oraz poprawa jakości życia osób żyjących z HIV/AIDS i ich bliskich m.in. poprzez działania informacyjno-edukacyjne w środowiskach przejawiających ryzykowne zachowania oraz wspieranie anonimowego testowania.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy

- tworzenie kompleksowego systemu pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy m.in. poprzez prowadzenie Specjalistycznej Poradni Rodzinnej i Centrum Samotnej Matki oraz zapewnienie pomocy psychospołecznej i prawnej i realizację programów edukacyjno- korekcyjnych dla sprawców .

Ponadto w roku 2011 przewiduje się kontynuację prac nad kolejnymi programami operacyjnymi oraz rozpoczęcie ich wdrażania; dotyczy to programów: „Praca”, „Modernizacja systemu pomocy społecznej w m. st. Warszawie” oraz „Gromadzenie wiedzy na potrzeby polityki społecznej”.

W ramach realizacji pozostałych zadań ustawowych systematycznie realizowane będą:

- różnorodne formy usług na rzecz osób bezdomnych oraz działań związanych z wychodzeniem z bezdomności, a także z walką z ubóstwem i zwiększeniem pomocy dla najuboższych mieszkańców Warszawy,
- przyznawanie i wypłata świadczeń rodzinnych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego,
- działania pomocowe na rzecz repatriantów i uchodźców.

7.1.1.8. w zakresie ochrony zdrowia

Priorytetowe zadania w tym zakresie, zaplanowane na rok 2011 i spójne z założeniami Warszawskiego Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia na lata 2008 – 2011, to:

I. Programy profilaktyki zdrowotnej realizowane przez zakłady opieki zdrowotnej, adresowane do mieszkańców m.st. Warszawy, w tym m.in.:

programy dla dzieci i młodzieży

- program medycyny szkolnej „Zdrowy Uczeń”,
- program szczepień przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu A dla dzieci w wieku 7 lat,
- program profilaktyczny dla dzieci i młodzieży do ukończenia 21 roku życia uprawiających sport amatorski,
- program profilaktyki zdrowotnej w zakresie poprawy stanu zdrowia jamy ustnej dla uczniów klas II szkół podstawowych m.st. Warszawy,
- program profilaktyki i korekcji wad postawy dla uczniów klas IV szkół podstawowych m.st. Warszawy,
- program oceny ryzyka występowania choroby nadciśnieniowej u młodzieży licealnej powyżej 18 roku życia,
- program badań przesiewowych słuchu, wczesnego wykrywania wad wzroku i zezów oraz wczesnego wykrywania wad mowy dla uczniów wybranych klas szkół podstawowych na terenie m.st. Warszawy,
- program profilaktyczny „Budowanie właściwych zachowań higienicznych i przeciwdziałania problemowi społecznemu jaki stanowi rak szyjki macicy w m. st. Warszawie”,

programy dedykowane kobietom

- program opieki nad kobietą w ciąży "Zdrowie, Mama i Ja",
- program edukacji przedporodowej "Szkoła rodzenia",

programy dla seniorów

- program szczepień ochronnych przeciwko grypie populacji z grup szczególnego ryzyka, tj.:
 - osób od 65. roku życia,
 - osób przebywających w zakładach opiekuńczo – leczniczych m.st. Warszawy,
 - osób bezdomnych w miejscach ich pobytu (noclegowniach),
- program w zakresie opieki zdrowotnej nad kombatanami,

programy opieki nad osobami przewlekłe, bądź nieuleczalnie chorymi

- wsparcie Pielęgniarskiej Opieki Długoterminowej i Hospicjum Domowego przez zakłady opieki zdrowotnej

II. Programy polityki zdrowotnej realizowane przez organizacje pozarządowe

Priorytetem będzie również finansowanie programów polityki zdrowotnej, realizowanych przez organizacje pozarządowe, wśród których znajdują się takie zadania jak:

- zadanie publiczne w zakresie ochrony i promocji zdrowia na rzecz mieszkańców m.st. Warszawy poprzez wsparcie programów dotyczących opieki nad pacjentami przewlekłe chorymi,
- zadania z zakresu ochrony zdrowia dla mieszkańców m.st. Warszawy poprzez wsparcie programów edukacji i promocji zdrowia oraz programów rehabilitacji medyczno – społecznej.

W tym zakresie planuje się rozstrzygnięcie konkursów oraz zawarcie umów na lata 2011-2013.

W 2011 r w miarę możliwości budżetowych i przy założeniu kontynuacji w następnych latach zostaną podjęte prace prowadzące do zmiany dotychczasowej formy organizacyjno-prawnej działania niektórych będących w najtrudniejszej sytuacji szpitali, dla których m.st. Warszawa jest organem założycielskim.

7.1.1.9. Koszty obsługi długu i wpłata do budżetu państwa

Podstawową pozycję w tym zakresie stanowić będą:

- wydatki na obsługę długu m.st. Warszawy, na które składają się:
 - wydatki z tytułu spłaty odsetek od kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji na rynku krajowym i zagranicznym,
 - wydatki na prowizje i opłaty bankowe z tytułu udzielanych kredytów i pożyczek oraz pozostałe koszty pozyskania finansowania (w tym organizacji emisji obligacji),
 - wydatki z tytułu przypadających w 2011 r. potencjalnych spłat rat kapitałowych i odsetek z tytułu udzielonych przez Miasto poręczeń. Dotyczy to głównie kredytów zaciągniętych w poprzednich latach przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których Miasto jest podmiotem tworzącym z przeznaczeniem na restrukturyzację finansową.
 - wydatki z tytułu spłaty odsetek od przejmowanych zobowiązań SPZOZ-ów, w przypadku podjęcia decyzji o ich restrukturyzacji,
- wpłata do budżetu centralnego na zwiększenie części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin i powiatów .

Zakłada się, że w 2011 r. wzrosną w stosunku do okresu poprzedniego wydatki z tytułu spłaty odsetek od kredytów, pożyczek wyemitowanych obligacji ze względu na wyższy poziom zobowiązań Miasta, a także wydatki na wypłatę poręczeń na skutek

pogarszającej się sytuacji w ZOZ-ach. Dodatkowo, w 2011 r. przypadnie płatność pierwszego kuponu 12-letnich obligacji wyemitowanych w 2010 r.

Zakłada się, że **wydatki Miasta w 2011 r. z tytułu wpłaty do budżetu państwa z przeznaczeniem na zwiększenie części równoważącej subwencji ogólnej sięgną kwoty porównywalnej z tegoroczną, tj. około 1 mld zł.**

Wydatki Miasta z tytułu „janosikowego” stanowią duże obciążenie dla budżetu zwłaszcza w kontekście negatywnego wpływu spowolnienia gospodarczego na dochody Miasta.

Przewiduje się, że udział tych wydatków w całości budżetu Miasta może relatywnie zwiększać się w najbliższych latach w warunkach utrzymywania się niekorzystnego trendu uwarunkowań zewnętrznych oddziałujących na dochody budżetowe Miasta.

Konstrukcja systemu ustalania wpłat do budżetu w ramach wyrównywania poziomego nie uwzględnia niekorzystnych zmian w dochodach budżetowych m.st. Warszawy związanych z obniżeniem tempa wzrostu gospodarczego. Mechanizm naliczania wpłat w aktualnym kształcie znacząco ogranicza możliwości rozwojowe Warszawy.

7.1.2. Założenia dotyczące wydatków bieżących dzielnic

W sferze oświaty i wychowania (dział 801) i edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) **zakłada się kontynuację procesu racjonalizacji wydatków poprzez ustalanie środków finansowych przeznaczonych do dyspozycji dzielnic w tym obszarze w oparciu o jednolity w skali Miasta standard wydatków bieżących w przeliczeniu na jedno dziecko/ucznia uczęszczającego do placówek oświatowo-wychowawczych ustalony na podstawie liczby uczniów przeliczeniowych.**

W zakresie pozostałych wydatków bieżących zakłada się kontynuację polityki budżetowej polegającej na stopniowym – w zależności od możliwości dochodowych m.st. Warszawy - wyrównywaniu dysproporcji rozwojowych między dzielnicami biorąc pod uwagę wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Priorytety w zakresie wydatków oraz wewnętrzną strukturę załączników dzielnicowych na 2011 r. wyznaczają Zarządy dzielnic.

7.2. Założenia dotyczące wydatków majątkowych

Wydatki majątkowe m.st. Warszawy są planowane w horyzoncie wieloletnim i od 2011 r. – zgodnie z ustawą o finansach publicznych z 27.08.2009 r. - będą stanowić istotny element Wieloletniej Prognozy Finansowej. Aktualna edycja tego dokumentu obejmuje plan wydatków majątkowych na lata 2010 – 2014. Plan ten jest na bieżąco weryfikowany w ślad za zmianami wprowadzanymi w budżecie na 2010 r. rzutującymi na następne lata. Nakłady inwestycyjne ujęte w WPI na lata 2010-2014 opiewają na łączną

kwotę 11,5 mld zł. WPI na lata 2010-2014 będzie podstawą planowania wydatków majątkowych Miasta na 2011 r.

Planując wydatki majątkowe na 2011 r. należy zapewnić w pierwszej kolejności środki na:

- realizację inwestycji kontynuowanych,
- współfinansowanie projektów realizowanych z wykorzystaniem środków z funduszy Unii Europejskiej i z innych źródeł pomocowych,

Dodatkowo konieczne jest zaplanowanie środków finansowych, z przeznaczeniem na:

- dotacje na inwestycje dla podmiotów działających w sferze ochrony zdrowia oraz kultury,
- realizację zadań, dla których w budżecie 2010 r. zabezpieczono środki na wykonanie prac przygotowawczych.

Ponadto, konstruując budżet inwestycyjny Miasta na 2011 r., w szczególności, należy wziąć pod uwagę:

- zawarte kontrakty na roboty budowlano-montażowe,
 - trwające procedury przetargowe na wybór wykonawcy na roboty budowlano-montażowe,
 - istniejące uwarunkowania formalno-prawne związane z realizacją zadań,
 - priorytety w zakresie zadań, dla których prowadzone są prace przygotowawcze,
- a także skutki finansowe ewentualnego wprowadzenia do budżetu Miasta na 2011 rok nowych zadań dla budżetów w kolejnych latach.

Poziom inwestowania w infrastrukturę techniczną Miasta znacząco podwyższają Spółki m.st. Warszawy, które z własnych środków realizują zadania z zakresu:

- transportu miejskiego,
- rozwoju sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i ciepłowniczej,
- oczyszczania miasta.

W zależności od kształtowania się sytuacji dochodowej m.st. Warszawy w najbliższej przyszłości w kontekście utrzymywania się negatywnych ryzyk w otoczeniu zewnętrznym działania Miasta i niepewności co do ich ewentualnego wpływu na finanse Miasta WPI mogą być wprowadzane zmiany do merytorycznej treści tego dokumentu.

Strategicznym celem polityki budżetowej Miasta w 2011 r. i w kolejnych latach jest pełna realizacja założeń aktualnej edycji WPI pomimo obniżonych możliwości budżetowych.

7.2.1. Wydatki inwestycyjne ogólnomiejskie

Zakłada się, że **w ramach inwestycji ogólnomiejskich** realizowane będą zadania w następujących obszarach:

7.2.1.1. w zakresie drogownictwa i transportu publicznego

Realizacja zadań objętych tym programem przyniesie poprawę jakości układu drogowego, stopniowe porządkowanie systemu parkowania, usprawnienie organizacji ruchu drogowego, a także rozwój transportu publicznego.

Dla osiągnięcia tych celów zakłada się kontynuację zadań w zakresie: rozbudowy i modernizacji sieci drogowo-ulicznej, budowy przepraw mostowych i tras drogowych spinających korytarze drogowe przebiegające wzdłuż Wisły (budowa Trasy Mostu Północnego). Kontynuowana będzie budowa parkingów strategicznych w systemie "Parkuj i Jedź" (Park&Ride) w kolejnych lokalizacjach.

Natomiast, w zakresie inwestycji komunikacyjnych działania koncentrować się będą na rozszerzeniu sieci metra (budowa II linii metra – odcinek centralny).

7.2.1.2. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

Realizacja zadań ujętych w programie w znaczący sposób wpłynie na rozwój i poprawę stanu bazy materialnej placówek upowszechniania kultury.

Kolejnym celem do realizacji jest rozwój bazy placówek muzealnych, który zostanie osiągnięty poprzez budowę nowych obiektów (Muzeum Warszawskiej Pragi, Muzeum Historii Żydów Polskich).

Podejmowane będą także działania mające na celu ochronę i konserwację zabytków (renowacja i adaptacja na cele kulturalne zabytkowych piwnic staromiejskich na obszarze wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO).

7.2.1.3. w zakresie bezpieczeństwa publicznego

Główne priorytety w tym obszarze to stworzenie sprawnego systemu zarządzania kryzysowego, zwiększenie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz wprowadzenie systemu ochrony ludności. W tym celu kontynuowane będzie zadanie pn. Budowa Zintegrowanego Stanowiska Koordynacji i Reagowania m.st. Warszawy.

7.2.1.4. w zakresie ochrony zdrowia

Głównym założeniem programu jest osiągnięcie jednolitego, współczesnego standardu wszystkich oddziałów szpitalnych, zakładów opiekuńczo-leczniczych, przychodni oraz systematyczne doposażanie zakładów opieki zdrowotnej w niezbędny sprzęt i aparaturę medyczną w celu zapewnienia właściwego diagnozowania i leczenia pacjentów. Realizacja tych założeń pozwoli w konsekwencji na poprawę jakości świadczeń zdrowotnych.

W tym celu planuje się zabezpieczenie środków na dotacje inwestycyjne dla miejskich szpitali, przychodni i zakładów opiekuńczo-leczniczych z przeznaczeniem na finansowanie prac dokumentacyjnych, robót budowlanych oraz zakupów sprzętu i wyposażenia dla tych jednostek. W 2011 roku kontynuowana będzie przebudowa, rozbudowa i modernizacja szpitali oraz modernizacja przychodni specjalistycznych w zakładach leczenia otwartego.

7.2.1.5. w zakresie pomocy społecznej

W ramach tego programu kontynuowane będą działania zmierzające do rozbudowy i modernizacji istniejących domów pomocy społecznej w celu ich dostosowania do obowiązujących standardów i przepisów przeciwpożarowych. Prace modernizacyjne - w zależności od stanu technicznego konkretnego obiektu - polegać będą w szczególności na: wymianie przestarzałej instalacji c.o., elektrycznej, wykonywaniu węzłów sanitarnych w pokojach mieszkalnych, osuszaniu, odgrzybianiu, wykonywaniu izolacji przeciwwilgociowej.

Dążyć będzie się również do poprawy warunków opieki nad dziećmi poprzez wykonywanie prac modernizacyjnych domów dziecka, a także kontynuację prac związanych z realizacją programu budowy rodzinnych domów dziecka.

W zakresie zadań dotyczących modernizacji żłobków, zakłada się kontynuację programu dostosowawczego obiektów do wymagań określonych rozporządzeniem Ministra Zdrowia. W celu jego realizacji przeprowadzony zostanie szeroki zakres działań dostosowawczych. Kontynuowane będzie także zadanie polegające na adaptacji lokali i obiektów na żłobki.

7.2.1.6. w zakresie administracji publicznej

Celem realizacji programu jest poprawa warunków funkcjonowania Urzędu i obsługi mieszkańców. Kontynuowane będą działania mające na celu wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań informatycznych, takich jak: elektroniczny obieg dokumentów i modułowy system zarządzania Urzędem m.st. Warszawy.

7.2.1.7. w zakresie oświaty i edukacji

Działania w tym obszarze koncentrować się będą na kontynuacji zadań z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej. Ich celem jest wdrożenie systemów komputerowych stanowiących narzędzie niezbędne do sprawnego prowadzenia polityki oświatowej miasta. Ponadto, prowadzona będzie modernizacja i rozbudowa Zespołu Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalidacyjnych Nr 1 oraz modernizacje boisk szkolnych wraz z zagospodarowaniem terenu przy zespołach szkół specjalnych.

7.2.2. Wydatki inwestycyjne dzielnic m. st. Warszawy

W ramach środków przeznaczonych na zadania inwestycyjne realizowane przez dzielnice planuje się wydatki w następujących obszarach:

7.2.2.1. w zakresie edukacji

Kontynuowane będą działania mające na celu, w szczególności, dostosowanie sieci szkół i placówek oświatowych do zmian demograficznych i rozwoju urbanistycznego miasta (rozbudowa zgodnie z potrzebami w dzielnicach obrzeżnych, modernizacja istniejących obiektów w dzielnicach centralnych), zapewnienie odpowiednich warunków nauczania poprzez budowę nowych obiektów szkolnych i przedszkolnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, tj. placami zabaw i boiskami szkolnymi. Istniejące placówki rozbudowywane będą, zarówno o sale lekcyjne, jak również w dużej części o obiekty sportowe – sale sportowe.

7.2.2.2. w zakresie drogownictwa

W ramach tego programu zakłada się realizację nowych połączeń komunikacyjnych, usprawniających ruch kołowy na terenie dzielnic. Drogi gminne będą wyposażane lub doposażane w niezbędną infrastrukturę, drogi istniejące będą przebudowywane i dostosowywane do nowych potrzeb ruchu.

Ponadto, w ramach środków na inwestycje ogólnomiejskie dzielnice będą realizowały drogi powiatowe, które usprawnią połączenia międzydzielnicowe.

Efektem realizacji programu drogowego na terenie dzielnic będzie korzystniejszy wskaźnik udziału dróg utwardzonych w ogólnej długości dróg, co wpłynie na poprawę warunków ruchu drogowego i podniesie bezpieczeństwo ich użytkowników.

7.2.2.3. w zakresie gospodarki mieszkaniowej

W przedmiotowym obszarze w roku przyszłym planuje się budowę budynków komunalnych w celu powiększenia gminnego zasobu lokalowego oraz szereg modernizacji, które poprawią stan istniejącego komunalnego zasobu mieszkaniowego. Zaplanowany do realizacji zakres rzeczowy jest zgodny z celami określonymi w Programie Komunalnego Budownictwa Mieszkaniowego m.st. Warszawy na lata 2008-2012. Budowę budynków komunalnych planuje się m.in. w następujących dzielnicach: Bielany, Praga Północ, Targówek, Ursynów, Wawer, Wola oraz Żoliborz.

Ważną częścią programu będą działania w zakresie rewitalizacji obiektów i obszarów miasta, prowadzone zgodnie z przyjętym do realizacji Lokalnym Programem Rewitalizacji m.st. Warszawy na lata 2005-2013 i w zakresie dostosowanym do możliwości finansowych Miasta.

Modernizacja istniejącego zasobu lokalowego prowadzona będzie w szczególności w Dzielnicy Wola, Praga Południe oraz Praga Północ, gdzie prace modernizacyjne stanowią element programu rewitalizacji obszaru zabytkowych części Pragi.

Modernizacja istniejącego zasobu lokalowego prowadzona będzie w szczególności w Dzielnicy Śródmieście, Wola, Praga Południe oraz Praga Północ, gdzie prace modernizacyjne stanowią element programu rewitalizacji obszaru zabytkowych części Pragi.

7.2.2.4. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

W obszarze tym zakłada się budowę nowych domów kultury oraz bibliotek, przeprowadzenie prac adaptacyjnych przystosowujących istniejące obiekty dla potrzeb działalności kulturalnej.

7.2.2.5. w zakresie sportu i rekreacji

W celu zwiększenia bazy sportowo – rekreacyjnej planuje się kontynuowanie budowy nowych obiektów sportowych (boiska ogólnodostępne, baseny, hale sportowe) oraz poprawę stanu technicznego istniejącej infrastruktury.

7.2.2.6. w ramach programu terenów zielonych

Kontynuowany będzie program związany z rozwojem terenów zielonych, którego celem jest zachowanie atrakcyjności i różnorodności przestrzeni miejskiej, wzbogacanie oferty turystycznej, a także poprawa wizerunku Miasta.

Działania koncentrować się będą na budowie nowych parków, zieleńców, skwerów, placów zabaw oraz modernizacji istniejących obiektów.

7.2.3. Pomoc finansowa udzielana innym jednostkom samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych

Przewiduje się udzielenie pomocy finansowej Samorządowi Województwa Mazowieckiego z przeznaczeniem na przebudowę istniejących wałów przeciwpowodziowych lewobrzeżnego odcinka Wisły, wstecznego lewobrzeżnego wału rzeki Jeziorki oraz wstecznego prawobrzeżnego wału rzeki Jeziorki, zgodnie z uchwałą Nr XXXVIII/889/2004 Rady m. st. Warszawy z dnia 30 września 2004r. określającą wysokość przekazywanej pomocy finansowej.

8. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE WYNIKU BUDŻETOWEGO I POZIOMU ZADŁUŻENIA MIASTA

Zakłada się, że na koniec 2011 r. różnica między planowanymi wydatkami i dochodami będzie niższa w granicach 20% – 30% od planowanej na 2010 r. Podobna skala spadku dotyczyć będzie deficytu faktycznego, tj. po powiększeniu o przypadające do spłaty zobowiązania z tytułu rat kredytów i pożyczek.

Przewiduje się, że źródłami sfinansowania zakładanego deficytu budżetowego będą w głównej mierze środki zwrotne pochodzące z międzynarodowych instytucji finansowych oraz środki z rozliczeń z lat poprzednich.

W wyniku finansowania środkami zwrotnymi programu inwestycyjnego wskaźnik zadłużenia na koniec 2011 roku będzie niższy o ponad 5 p.p. od ustawowego limitu tj. respektowane będą ograniczenia wewnętrzne ustalone przez Miasto w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2010-2014.

Do końca 2013 r. będzie trwał okres przejściowy dotyczący prawnej reglamentacji wysokości dopuszczalnego zadłużenia i jego obsługi, co oznacza, że stosowane będą normy ostrożnościowe wynikające z ustawy z 30.06.2005 r. o finansach publicznych, tj. limit 60% wyznaczający maksymalną granicę zadłużenia i limit 15% w stosunku do obsługi długu.

